Vlaams Parlement

vergadering **C44 – BRU1**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 28 november 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de patiëntenstop bij Nederlandstalige huisartsen
- 249 (2012-2013) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Brusselse campagne tegen seksisme
- 266 (2012-2013) 6

■

Voorzitter: de heer Mark Demesmaeker

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de patiëntenstop bij Nederlandstalige huisartsen
- 249 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, geachte leden, in Brussel is er een tekort aan Nederlandstalige dokters. Dan gaat het zowel over huisdokters als over artsen in ziekenhuizen. De Nederlandstalige artsen die in Brussel werken, zijn vaak overbevraagd. Uit recente cijfers blijkt dat 40 procent van de Nederlandstalige huisartsen in Brussel ondertussen een patiëntenstop zou hanteren. Op korte termijn gaan er bovendien heel wat artsen in Brussel met pensioen. Zij zouden moeten worden vervangen.

Het huidige systeem van de numerus clausus in de opleiding geneeskunde stelt de situatie in Brussel op scherp. Deze regel legt maximumgrenzen vast voor het aantal studenten geneeskunde. De Vlaamse universiteiten volgen die nauwgezet. Door die strikte toepassing van de numerus clausus zouden een aantal Nederlandstalige scholieren uit Brussel – en waarschijnlijk ook buiten Brussel – die het Frans goed machtig zijn, echter voor een opleiding geneeskunde aan een Franstalige universiteit kiezen. Dat is hun volste recht, maar daardoor benutten we het potentieel aan toekomstige Nederlandstalige artsen in de hoofdstad niet maximaal. Bovendien daalt hierdoor ook automatisch het aantal Nederlandstalige stageplaatsen, wat op zijn beurt dan weer de werkdruk voor de overblijvende Nederlandstalige artsen verhoogt.

Daarom is het voorstel van rector Mark Waer van de KU Leuven volgens mij interessant voor Brussel. Hij zegt dat men erover moet nadenken de toelatingsproef geneeskunde pas na de bacheloropleiding te organiseren. Dat zou meer studenten toelaten om aan een opleiding geneeskunde te beginnen, en het laat ook een zijinstroom toe van bachelors die na een andere opleiding via een schakelprogramma arts willen worden. Daardoor zouden we ook bijkomend medisch talent kunnen opvangen in onze hoofdstad, aldus de rector.

Om meer dokters en andere medische beroepen naar de hoofdstad aan te trekken, werd indertijd in Brussel het Huis voor Gezondheid opgericht. Die instelling heeft voor haar doelstelling een volledig pakket uitgewerkt, soms in samenwerking met andere partners, zoals het H-team, de woontours, taxidiensten, het Brussels Overlegplatform Zorgberoepen, Jobhoppen enzovoort. Minister, de beleidsbrieven Brussel geven hiervan trouwens een interessant overzicht. Dat heeft echter nog altijd niet tot een fundamentele kentering geleid. Volgens de directeur van het Huis voor Gezondheid zouden er meer dokters naar Brussel kunnen komen als studenten tijdig kennis zouden kunnen maken met Brussel en ervaringen zouden kunnen uitwisselen met Nederlandstalige artsen in onze hoofdstad. Het Huis voor Gezondheid zal dus meer moeten inzetten op dit type van kennismaking.

Minister, wat kunnen we op korte of middellange termijn doen aan dat tekort? Kunt u een overzicht geven van de resultaten van de diverse initiatieven van het Huis voor Gezondheid? In welke mate worden die resultaten gemonitord? Komt dit aspect ook aan bod bij de evaluatie van het convenant met het Huis voor Gezondheid? Hoe zal dat in het komende convenant nog worden versterkt? Werkt u hiervoor samen met andere overheden? Onderzoekt u de mogelijkheid om stages in de Brusselse medische sector meer dwingend te maken voor studenten, bijvoorbeeld via bepaalde overeenkomsten met de betrokken hogescholen en universiteiten? Wat denkt u van het voorstel van de heer Waer om de toelatingsproef geneeskunde slechts na de bacheloropleiding te organiseren? Wat zou volgens u het gevolg daarvan kunnen zijn voor het artsentekort dat we vandaag in onze hoofdstad kennen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, geachte leden, ik wil me daarbij aansluiten omdat ik de bezorgdheid van de heer Delva deel. Wel dacht ik dat er geen sprake is van een numerus clausus, maar van een toelatingsproef. Dat zijn toch wel twee verschillende zaken. Ik pleit ervoor dat men ook rond de tafel zou zitten met de artsenopleiding van de Université Libre de Bruxelles (ULB), om na te gaan in welke mate die studenten en professoren erin geïnteresseerd zijn om het Nederlands een plaats te geven in de opleiding. Als er al vrij weinig studenten zijn die voor geneeskunde kiezen – die dan ten slotte huisarts worden, want voor geneeskunde kiezen, impliceert niet dat men huisarts wordt –, dan kunnen we hen moeilijk dwingen om in Brussel te blijven. Mijnheer Delva, de stageplaats lijkt me een goed idee. Stage lopen in Brussel lijkt me sowieso interessant, maar misschien is huisarts zijn in Brussel wel iets anders dan huisarts zijn in bijvoorbeeld Ieper of Sint-Truiden. Het is dus wel te begrijpen dat de ene persoon daar meer zin in heeft dan de andere.

Het lijkt me absoluut noodzakelijk dat er goede Nederlandskundige artsen en huisartsen zijn. Pour la petite histoire, een tijdje geleden was ik opgenomen in een Brussels ziekenhuis. Op de spoeddienst kon niemand me in het Nederlands te woord staan. Ik heb daarover uiteraard klacht ingediend, want je moet consequent zijn: we kunnen niet steeds pleiten voor een goede kennis van het Nederlands bij iedereen en het dan door de vingers zien als die er niet is. Het meest bedroevende vond ik dat er bij het personeel van de spoeddienst eigenlijk ook geen reflex was om even uit te zoeken wat bepaalde termen in het Nederlands zijn. We kunnen ons allemaal vrij goed behelpen in het Frans, meen ik. Al zeg ik het zelf, ik spreek goed Frans, maar medische terminologie kan worden aangeleerd in andere talen, ook in een opleiding aan de ULB.

Minister, ik zou graag van u horen of u heil ziet in die optie. Wilt u samen zitten met mensen van het Franstalige onderwijslandschap om het te hebben over de kennis van het Nederlands bij hun studenten, en zeker de kennis van de vakterminologie in het Nederlands? Ze moeten van mij zeker geen Vondel of Harry Mulisch kunnen lezen, maar ze moeten wel hun terminologie in het Nederlands kennen.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Voorzitter, minister, eigenlijk kun je deze vraag samenvatten met het volgende citaat: “Voor meer en meer mensen wordt het lastig om een Nederlandstalige huisarts te vinden in Brussel.” En daarmee citeer ik gewoon mensen van het Huis voor Gezondheid.

De heer Delva heeft al een aantal redenen aangehaald, maar ik wil daar nog wat aan toevoegen. Er is ook een algemeen tekort aan huisartsen in Brussel. Tien van de negentien gemeenten zijn door het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) bestempeld als ‘huisartsenarm’. Het is dus ook een algemeen probleem.

Er is al verwezen naar de problematiek van de huisartsen. Als er minder artsen en huisartsen zijn, vertaalt zich dat ook naar specialisten in ziekenhuizen. En zo kom je in een vicieuze cirkel terecht: hoe kun je mensen motiveren om voor een medisch beroep te kiezen in Brussel, als zij bijvoorbeeld in ziekenhuizen niet op een degelijke manier begeleid kunnen worden door specialisten die ook hun taal machtig zijn?

Zo komen we bij het verhaal van de patiëntenstop en de cijfers van mensen die met pensioen gaan. Dat zijn allemaal zaken waar u niet rechtstreeks bevoegd voor bent, minister, maar waaromtrent wij vanuit deze commissie toch de nodige initiatieven moeten nemen, om alle beleidsactoren die er ergens iets mee te maken hebben, voldoende wakker te houden en bij de zaak te betrekken. Ik kijk uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, het Huis voor Gezondheid heeft een strategisch plan opgesteld, met zeven strategische doelstellingen voor de periode 2011-2015. Ik vermoed dat de heer Delva dat strategisch plan kent. Zo niet, zullen we het graag overmaken.

Het is de ervaring van het Huis voor Gezondheid en de opleidingssector in het algemeen dat verplichte stages geen oplossing bieden, omdat men dan ook niet-gemotiveerde mensen naar Brussel leidt, wat contraproductief werkt. Het is belangrijk mensen in de Brusselse zorginstellingen en zorgverleners te wijzen op hun verantwoordelijkheid om Nederlandstalige studenten de kans te geven stages te lopen. Nu worden Nederlandstalige stageaanvragen in Brussel vaak geweigerd, hetzij omdat er geen plaats is – dat wil zeggen: te veel studenten van de ULB of UCL –, hetzij omdat er onvoldoende Nederlandse begeleiding is. Er kunnen eventueel nog andere redenen zijn.

Er is geen globaal overzicht van het aantal stageplaatsen in de Brusselse zorg, noch van welke studenten die stageplaatsen innemen. Ik zal een brief schrijven aan de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) in Brussel en vragen om dat in kaart te brengen en ons dat over te maken. De GGC is daar goed voor geplaatst.

Het Huis voor Gezondheid heeft al heel wat inspanningen gedaan om stagiairs naar Brussel te krijgen. Het slaagt daar ook goed in. We merken dat een stagebemiddeling een heel positieve impact heeft. Veel studenten geneeskunde die via een korte of langere stage kennismaken met Brussel en de Brusselse zorg, overwinnen trouwens hun vooroordelen en raken erg geïnteresseerd in onze hoofdstad. Dat heeft het congres 'Arts worden in Brussel' onlangs nog eens duidelijk aangetoond.

De bottleneck is het aantal opleidingsplaatsen voor huisartsen en specialisten. Die zijn beperkt. Opleidingsplaatsen bij creëren kan echter niet van vandaag op morgen. Daar moeten specifieke opleidingen voor gevolgd worden. Je moet ook erkend worden als stagemeester/praktijkopleider. Ook dat was de bedoeling van het congres: een 'sense of urgency' creëren. En ook daar speelt het Huis voor Gezondheid zijn volle rol. Dat neemt echter niet weg dat ik de bezorgdheid van de collega's deel. Wij kunnen daar de ondersteuning bieden die we kunnen bieden.

Op het voorstel van Mark Waer heb ik in de commissie Onderwijs al gereageerd: het is een debat dat gevoerd moet worden. Het is op dit moment onvoldoende uitgekristalliseerd in de instellingen. Ik neem als minister nog geen standpunt in, omdat het debat nog verder gevoerd moet worden.

Wat betreft de kennis van het Nederlands van de studenten, mevrouw Brusseel, hebben we de regelgeving aangepast. Voortaan kunnen Nederlandstalige leerkrachten zonder al te veel administratieve poespas en met het behoud van hun statuut les gaan geven in de Franse Gemeenschap. De enige voorwaarde die we stellen, is dat er dan ook een leraar van de Franse Gemeenschap hetzelfde komt doen bij ons. Die uitwisseling van leerkrachten kan dus perfect.

Wij hebben gedaan wat we moeten. We zullen bij de Franse Gemeenschap navragen hoe ver zij staan met de aanpassing van hun wetgevend kader. Wij hebben onze regelgeving aangepast. Uiteraard heb ik al met mijn collega gesproken om dat te faciliteren, vandaar de aanpassing van onze wetgeving.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, ik had het eigenlijk over het bijbrengen van het Nederlands, en meer specifiek de vakterminologie voor artsen in het Nederlands, op het niveau van het hoger onderwijs, en dus in de artsenopleiding zelf. Is dat geen piste?

Minister Pascal Smet: We zullen uw suggestie meenemen en suggereren aan het Huis van het Nederlands. Zij hebben ervaring, er lopen projecten voor op de werkvloer, onder andere in urgentiediensten. We zullen hun uitdrukkelijk vragen om dat te bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de Brusselse campagne tegen seksisme
- 266 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, de documentaire 'Femme de la rue' van Sofie Peeters, die intussen naar het Frans is vertaald en op de RTBF is vertoond, toonde aan dat seksisme tegen vrouwen een alledaags gegeven is in de Brusselse gemeenten. De documentaire heeft ons wakker geschud, niet alleen de Vlamingen, maar nu dus ook de Franstalige Brusselaars.

Daarom sloegen federaal minister van Gelijke Kansen Joëlle Milquet, staatssecretaris van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd voor Gelijke Kansen Bruno De Lille, minister van Gelijke Kansen van de Franse Gemeenschap Fadila Laanan en de Brusselse vervoersmaatschappij MIVB de handen in elkaar. In Brussel is op 23 november de sensibiliseringscampagne tegen seksisme 'Touche pas à ma pote' – letterlijk: 'Raak niet aan mijn vriendin' – van start gegaan in de trams van de MIVB.

Na het opstellen van mijn vraag is gebleken dat de campagne zal worden gevoerd op tramlijn nummer 4. De slogan 'Touche pas à ma pote' heeft de Nederlandse vertaling gekregen 'De weg naar mijn hart loopt niet langs mijn billen', wat ik enigszins een cryptische vertaling vind. Dat die kerels seksistisch zijn in het diepst van hun gedachten, is mijn zorg niet, maar van kerels die grensoverschrijdend gedrag vertonen, vrees ik dat ze de boodschap niet meteen zullen vatten als men het heeft over 'de weg naar mijn hart'. Ze moeten trouwens niet op zoek gaan naar de 'de weg naar mijn hart', ik zou graag hebben dat ze mensen gewoon met rust laten op straat. Ik vrees dat het een cryptische boodschap is, zeker voor de primaten die zich schuldig maken aan grensoverschrijdend gedrag. Zo denk ik er echt over. Ik zeg dat openlijk. Ik sta erop om het debat open te voeren.

Tram nummer 4 op de noord-zuidas van de premetro krijgt zes maanden lang een jasje van stickers, posters en affiches. De 'Touche pas à ma pote'-campagne werd vorige zomer gelanceerd door 'Elle Belgique', de Franstalige versie van het tijdschrift 'Elle', met als doel het seksisme tegen te gaan.

Minister, klopt het dat de Vlaamse Gemeenschap niet meewerkt aan deze campagne? Zo neen, waarom niet? Misschien betreft het opnieuw een beslissing die werd genomen door een aantal mensen en zijn die vergeten uw medewerking te vragen. U had het daarnet over andere subsidies waarvoor Vlaanderen ook niets werd gevraagd. Mijn oorspronkelijke vraag of u als minister bevoegd voor Gelijke Kansen en Brussel, niet vindt dat dit soort campagnes ook in het Nederlands gevoerd moeten worden, laat ik vallen, want er is blijkbaar een vertaling gekomen. Daarover stond echter niets in de eerste persartikels. Ik ben ervan overtuigd dat het doelpubliek niet enkel Franstalig is. Het doelpubliek zijn niet alleen de plegers van ontoelaatbaar gedrag, maar ook de slachtoffers ervan, en die moeten zich gesteund voelen door een dergelijke campagne. Wat is uw visie daarop?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: We werken niet mee aan die campagne omdat ik zelf het bestaan ervan vernomen heb via de pers. Ik heb geen enkele uitnodiging tot participatie ontvangen.

Minister van Welzijn Vandeurzen werd op de hoogte gesteld in het kader van de implementatie van het nationaal actieplan tegen geweld. Op het moment dat hij in kennis werd gesteld, was de campagne al uitgewerkt en was het te laat om nog in te stappen.

Ik vind dit opnieuw straf. Het is de tweede keer dat collegelid De Lille dat doet. Wij vragen voortdurend om samen te werken. Ook hier weer word ik niet betrokken en collega Vandeurzen pas op het allerlaatste moment. Wij kunnen dat alleen maar vaststellen. Ik heb ondertussen ook vastgesteld dat de campagne tweetalig is.

We hebben dus niet meegewerkt omdat we niet of te laat op de hoogte werden gesteld. We hebben daarom ook geen enkele verantwoordelijkheid voor die campagne.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik betreur samen met u dat men u daar niet bij betrokken heeft. Dat is een grote fout. Het is ook niet hoffelijk. Ik vind het een trieste manier om aan politiek te doen. Ik hoop dat u daar eens uit geraakt en met staatssecretaris De Lille een oplossing zult vinden.

Ik denk echter dat er nog mogelijkheden zijn om te bewijzen, niet alleen aan de Vlaamse Brusselaars maar aan alle mensen die geraakt werden door deze reportage, dat u daar als minister van Gelijke Kansen en Brussel wel een stelling in kunt nemen. U zei daarnet ook dat dergelijke problemen niet beperkt blijven tot Brussel. U had het daarnet zelf over het gratuite geweld dat werd gepleegd op een jongen in Antwerpen. Antwerpen blijft zoals de andere grootsteden ook niet gespaard van dit soort plat geweld en agressie omwille van seksuele geaardheid of omwille van het feit dat je een vrouw bent. Ook De Lijn bijvoorbeeld zou een dergelijke campagne kunnen voeren.

Minister, zou u daarover willen praten met minister Crevits? Ik zie dat u klaar staat om te vertrekken en ik begrijp dat uiteraard, maar ik zou graag mijn vraag afmaken. Minister, ziet u vanuit de Vlaamse Gemeenschap een piste om dit opnieuw op de tafel te leggen?

Minister Pascal Smet: Ik zal de suggestie aan minister Crevits overmaken. Ook belet niets u om die vraag aan haar te stellen.

Mevrouw Ann Brusseel: Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■